

Rapport visitatie 7 juli 2022

Rapportage Amsterdamse Waterleidingduinen

(versie 22 september 2022)

www.natuurzonderdrempels.nl

Dhr H. Dietz, secretaris
De Fuik 29
3995 BJ HOUTEN
secretaris@natuurzonderdempels.nl

Advies van het kenniscentrum Groen & Handicap betreffende de bereikbaarheid, de toegankelijkheid en het gebruik van voorzieningen in de Amsterdamse Waterleidingduinen voor mensen met een lichamelijke beperking.

De Amsterdamse Waterleidingduinen is een Nederlands duingebied tussen Zandvoort (provincie Noord-Holland) en de Langevelderslag in de gemeente Noordwijk (provincie Zuid-Holland). Het duingebied is vooral ingericht voor de winning van drinkwater voor de stad Amsterdam; er stroomt jaarlijks vijftig miljoen kubieke meter drinkwater door dit 3400 hectare grote gebied. Er wordt sinds 1853 water gewonnen, waarmee het het oudste waterwingebied van Nederland is. Het wordt geëxploiteerd door Waternet. Het duingebied is een beschermd natuurmonument en bij de Europese Commissie aangemeld als Habitatrichtlijngebied. Daarmee geniet het bescherming volgens de Europese regelgeving. Rust, ruimte en natuur zijn de voornaamste kernwaarden van dit gebied. Om dit te waarborgen is enkel wandelen toegestaan. Ook mag buiten de paden overal worden gewandeld. De Amsterdamse Waterleidingduinen zijn met 3400 hectare een van de grootste aaneengesloten wandelgebieden van Nederland. De Amsterdamse Waterleidingduinen trekken jaarlijks rond de miljoen bezoekers. Het is daarmee een van de best bezochte attracties van Nederland.

Het gebied heeft vier hoofdingangen. Bij drie daarvan is een horecagelegenheid.

- *Panneland in Vogelenzang: Vogelenzangseduinweg 2*
- *De Oase in Vogelenzang: Eerste Leijweg 2; hier bevindt zich het bezoekerscentrum*
- *Zandvoortselaan in Zandvoort: Zandvoortselaan 130*
- *De Zilk in De Zilk: Joppeweg 1*

In het noorden ligt een uitgestrekt complex van infiltratiekanalen. Oostelijk van het infiltratiegebied zijn grote oppervlakten grond bebost. In het zuiden is het duinreliëf minder door vergravingen veranderd. Het centrale gebied bestaat uit een landschap van duinvaaggronden dat tijdens de duinverstuingen tussen de 14e en de 16e eeuw is ontstaan.

Eigenaar van het gebied is de gemeente Amsterdam, hoewel het bezit voor het grootste deel in de gemeenten Zandvoort en Noordwijk ligt. Ook ligt een gedeelte in de gemeente Bloemendaal nabij Vogelenzang. (bron wikipedia)

De visitatie

Op 2 juni 2016 heeft het kenniscentrum Groen & Handicap op verzoek van Waternet de Amsterdamse Waterleidingduinen (AWD) bezocht en een uitgebreide rapportage geschreven met adviezen hoe de BTB verbeterd zou kunnen worden.

In 2022 heeft het kenniscentrum Groen & Handicap opnieuw een verzoek gekregen om de AWD nogmaals te schouwen. Daarvoor heeft de heer Haug op 7 juni 2022 het gebied opnieuw bezocht om de wijzigingen na het eerste bezoek in beeld te brengen.

Uiteindelijk heeft de visitatiecommissie van het kenniscentrum Groen & Handicap op 7 juli 2022 een bezoek gebracht aan de AWD.

Dit advies is gebaseerd op het handboek '[Samen Op Pad](#)' van het kenniscentrum Groen & Handicap.

De visitatiecommissie bestond uit:

<i>Job Haug</i>	<i>Kenniscentrum Groen & Handicap</i>
<i>Kees Kuijken</i>	<i>Kenniscentrum Groen & Handicap</i>
<i>Gerard Scholten</i>	<i>Boswachter Waternet (AWD)</i>
<i>Max van Steijn</i>	<i>Projectleider recreatie Waternet (AWD)</i>
<i>Gonneke Streng</i>	<i>Gids in natuur, communicatie, recreatie Waternet (AWD)</i>
<i>Maaike Veer</i>	<i>Waternet (AWD)</i>

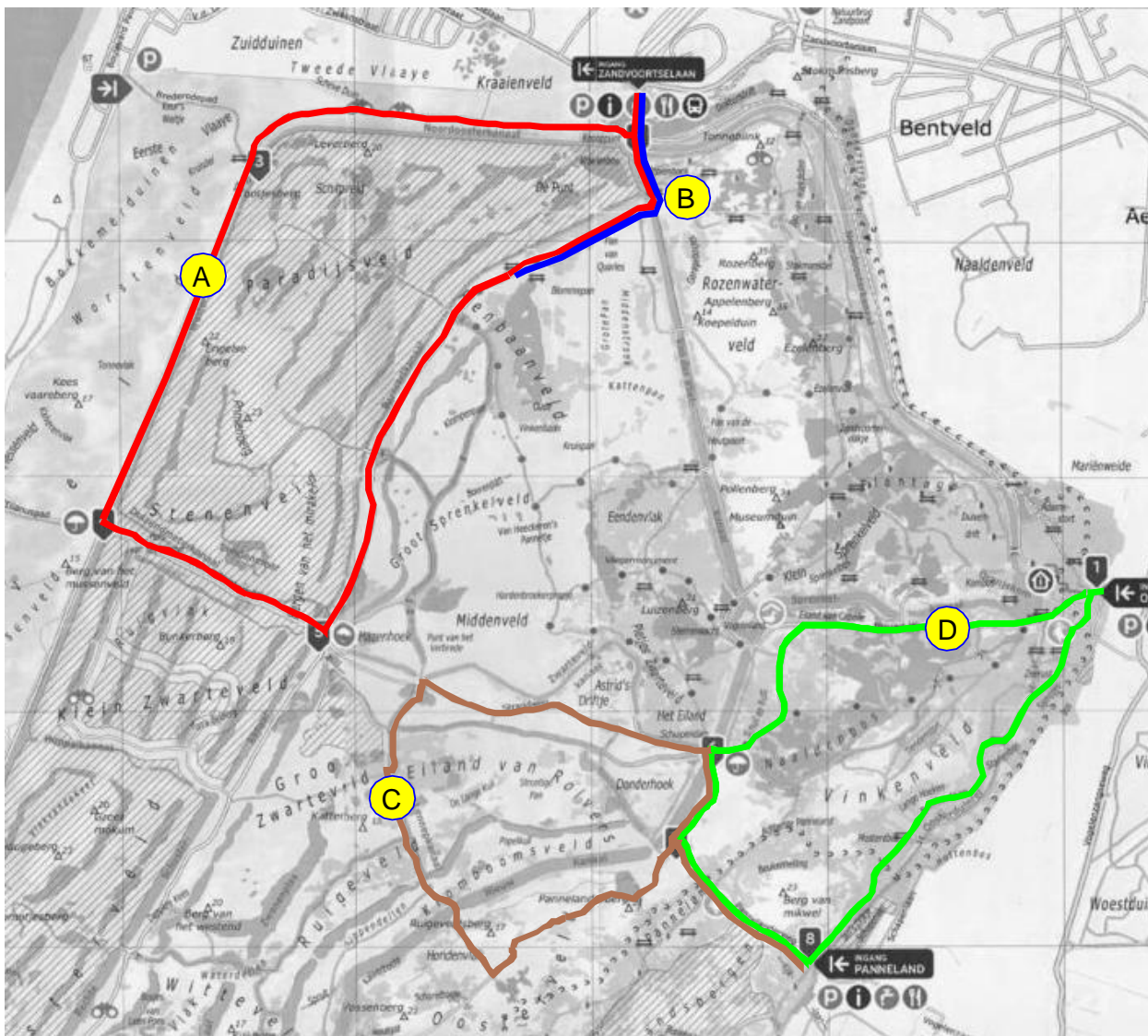
In de loop van de jaren hebben wij onze advisering meer afgestemd op de verwachting van de opdrachtgever in samenspraak met ervaringsdeskundigen. Bezoekers willen een ommetje maken en de specifieke kenmerken van een gebied ervaren. Bij voorkeur vanaf een locatie met een goede parkeergelegenheid en een toegankelijke horecavoorziening met een toegankelijk sanitair. Daarom wordt in het advies nu vooral de nadruk gelegd op één of meer interessante, toegankelijke wandelroutes.

Leeswijzer

Het eerste deel van deze rapportage bestaat uit een aantal plattegronden met een beschrijving en een advies voor het betreffende gebied.

Het tweede deel bevat een tabel met de bevindingen van de oude visitatie dd 2 juni 2016 met een aanvullend advies (**rode tekst**) naar aanleiding van de twee visitaties in 2022.

Geschouwde routes

Tijdens de visitatie op 7 juli 2022 zijn vier routes besproken die in aanmerking komen als toegankelijke route. Deze routes zijn apart geschouwd.

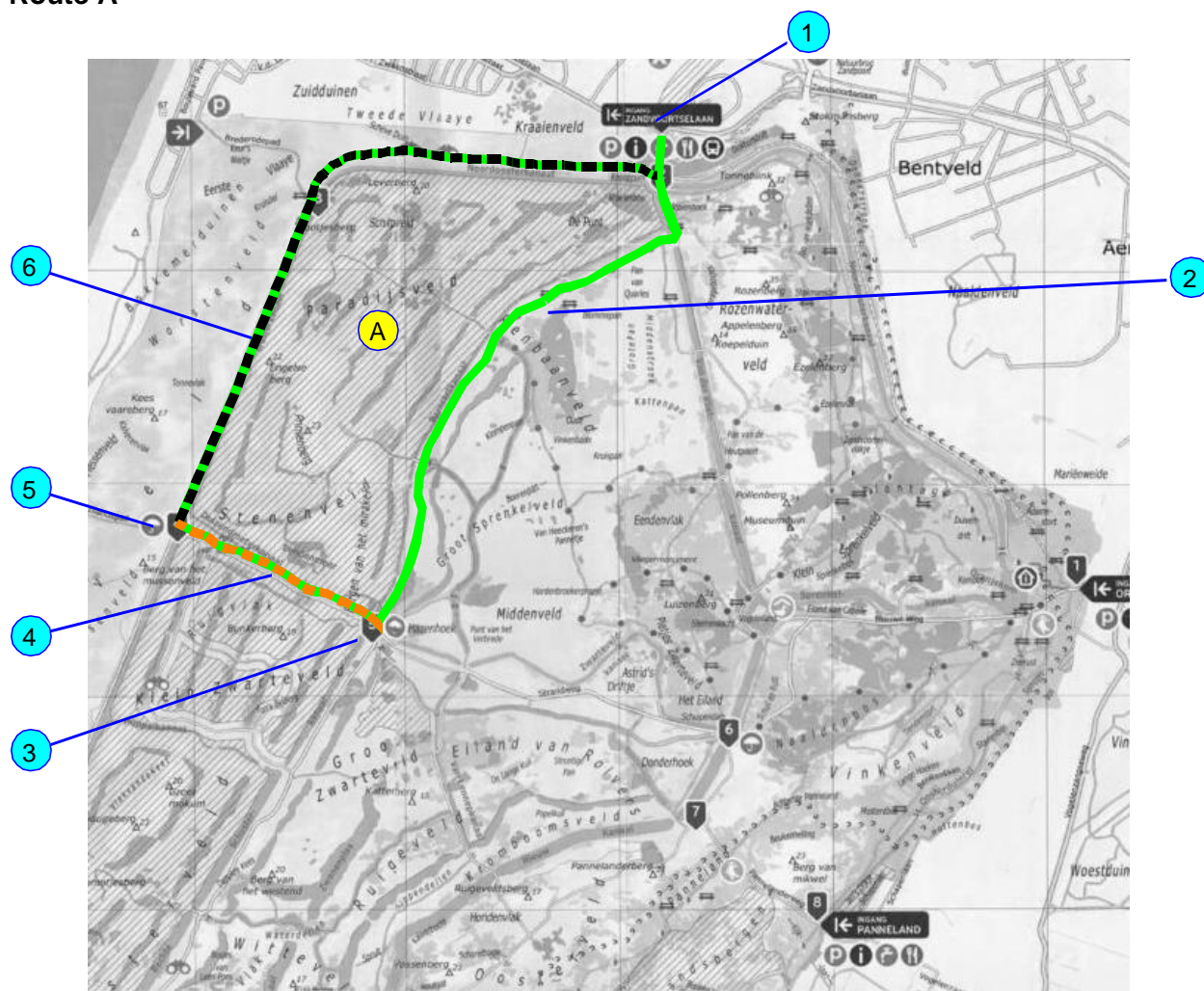
Route A is 7,5 km lang.

Route B is 3 km lang (heen en terug).

Route C is 6 km lang.

Route D is 5,5 km lang.

Route A

- Verhard pad (klinkers of betonplaten)
- - - Hellingen (ongeschikt voor veel handbewogen rolstoelen)
- - - Dwarshellingen (ongeschikt voor veel handbewogen rolstoelen)

(Geschouwd op 14 juli 2022)

Route A is 7,5 km lang en geheel verhard (grotendeels met klinkers) en het pad parallel aan de kust bestaat uit betonplaten. Route A heeft grote hoogteverschillen en is door de verschillende hellingen en dwarshellingen niet of nauwelijks geschikt voor handbewogen rolstoelen. Deze route is wel geschikt voor elektrische rolstoelen, scootmobielen en handbykes.

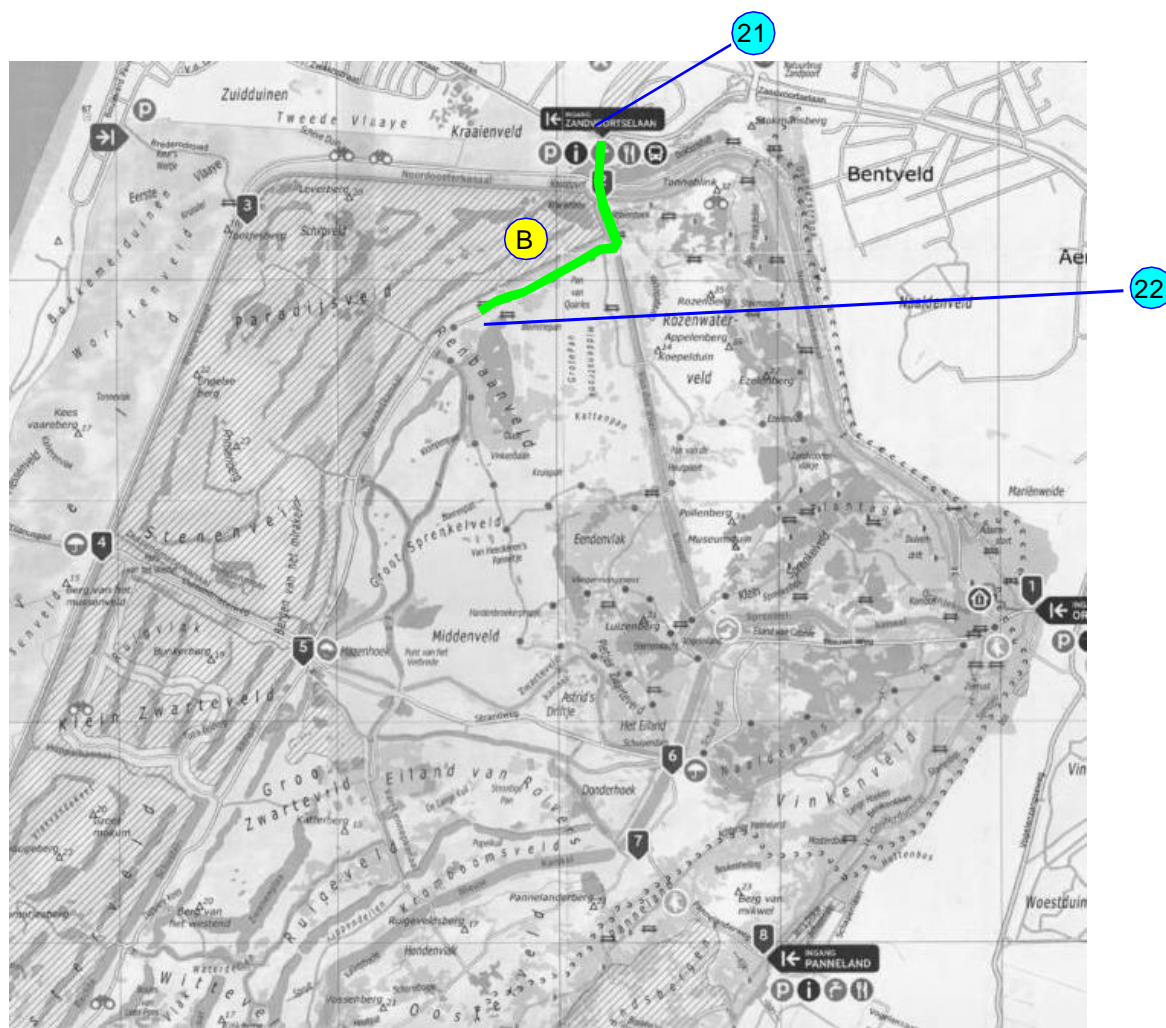
Er is één picknicktafel (2) die geschikt is voor rolstoelgebruikers.

Langs de route ontbreken op regelmatige afstand banken die met de rolstoel bereikbaar zijn. Er zijn twee overdekte zitgelegenheden. Door het ontbreken van een verhard toegangspad zijn deze zitgelegenheden niet bereikbaar met de rolstoel.

Advies

1. Breng op regelmatige afstand op interessante locaties banken aan die bereikbaar zijn met een rolstoel en waarnaast een rolstoel of scootmobiel plaats kan nemen.
2. Voorzie beide overdekte zitgelegenheden van een verhard toegangspad.

Route B

 Verhard pad (klinkers)

(Geschoofd op 14 juli 2022)

Route B is een korte route van 1,5 km lang (3 km heen en terug) vanaf de Zandvoortselaan. De route is geheel verhard met klinkers en vrijwel horizontaal. In overleg met bewoners van Nieuw Unicum is er bij het Renbaanveld een picknicktafel bij het ven geplaatst, die ook geschikt is voor rolstoelgebruikers.

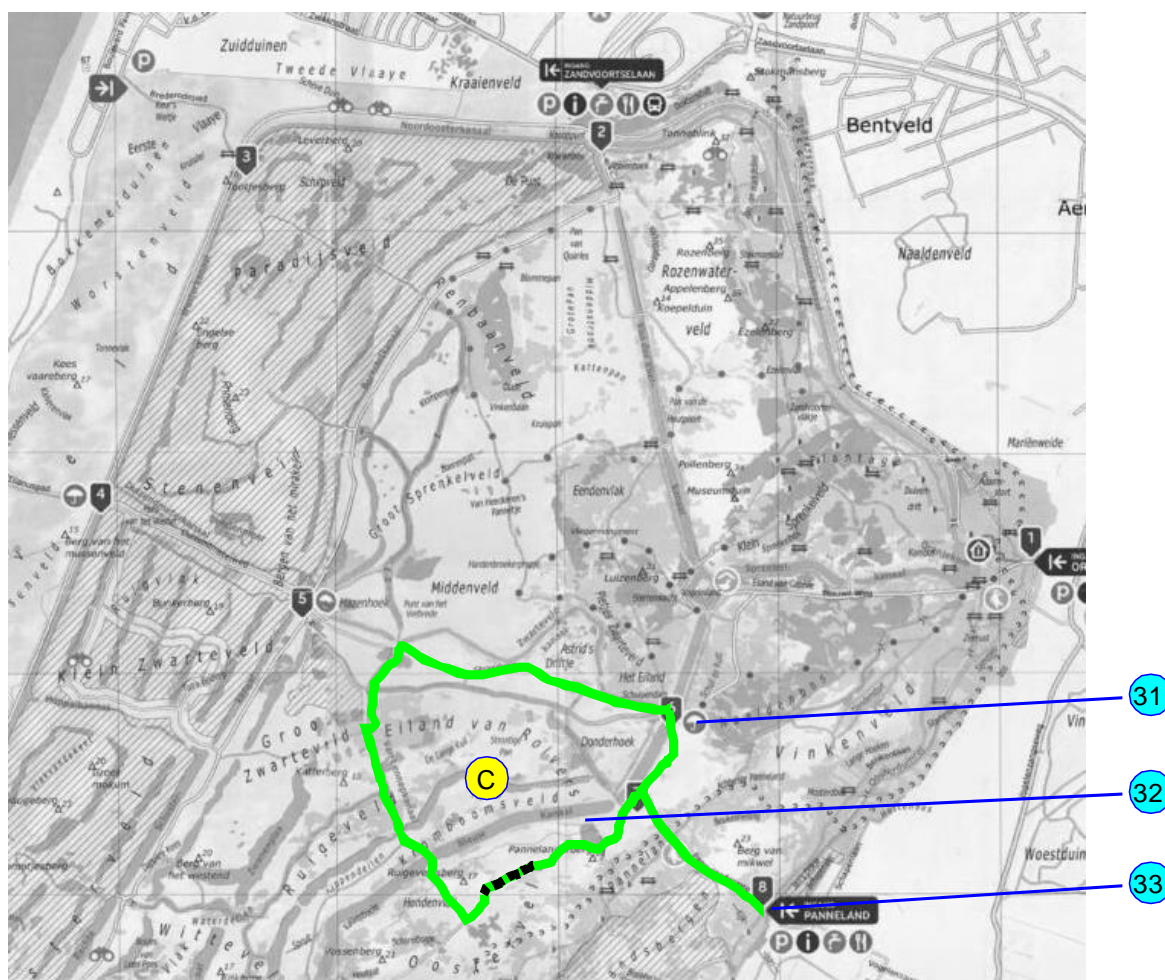
Langs de route ontbreken op regelmatige afstand banken die met de rolstoel bereikbaar zijn.

Advies

3. Breng om de 250 meter een bank aan die via een verhard of half verhard pad bereikbaar is met de rolstoel of de scootmobiel en waarnaast een rolstoel of scootmobiel plaats kan nemen.

Route C

- Verhard pad (klinkers of betonplaten)
- - - - Hellingen (ongeschikt voor veel handbewogen rolstoelen)

(Geschouwd op 14 juli 2022)

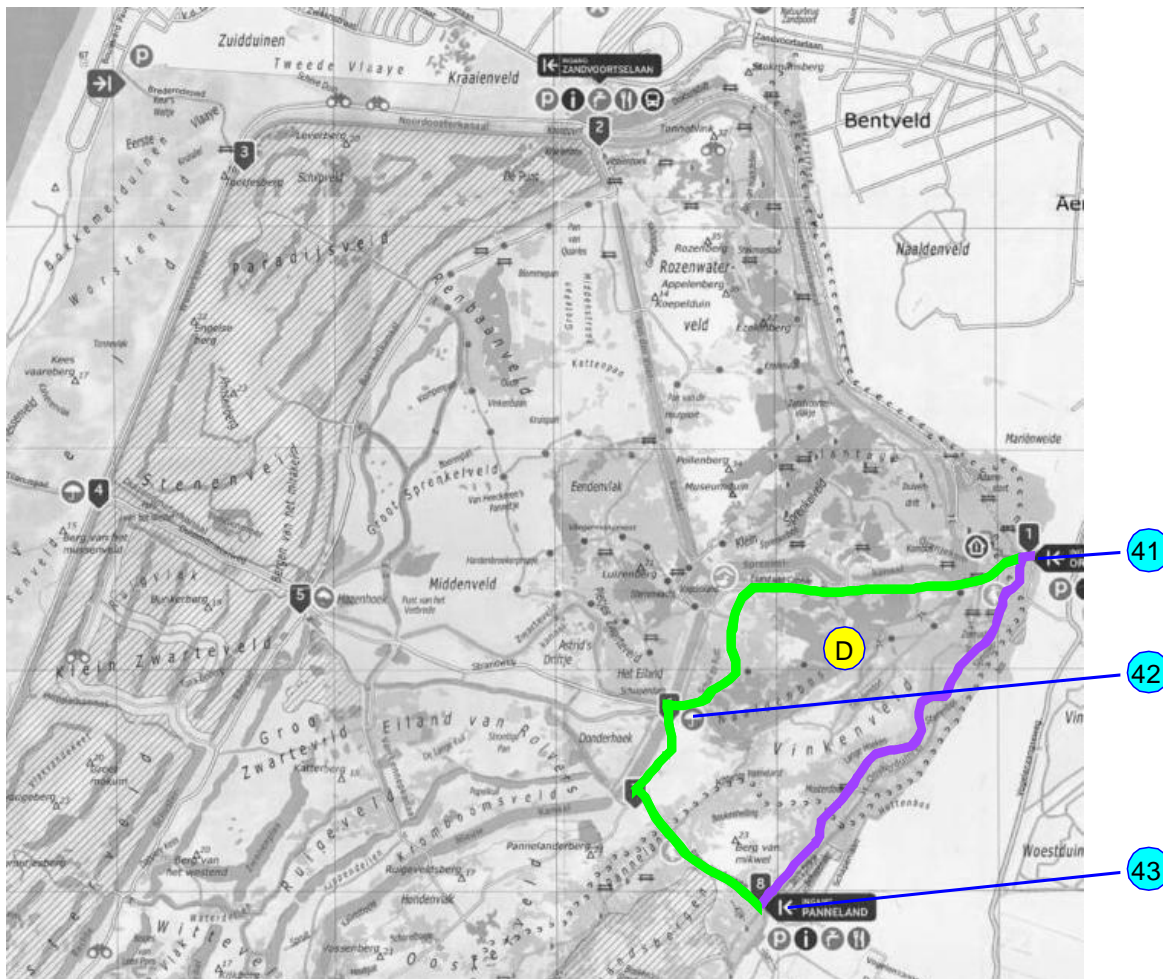
Route C is 6 km lang en geheel verhard grotendeels met klinkers. Route C heeft hoogteverschillen van ca 10 m en is door de verschillende hellingen niet of nauwelijks geschikt voor handbewogen rolstoelen. Deze route is wel geschikt voor elektrische rolstoelen, scootmobielen en handbykes.

Langs de route ontbreken op regelmatige afstand banken die met de rolstoel bereikbaar zijn. Er is één overdekte zitgelegenheid. Door het ontbreken van een verhard toegangspad is deze zitgelegenheid niet bruikbaar.

Advies

4. Breng op regelmatige afstand (250 m) op interessante locaties banken aan die bereikbaar zijn met een rolstoel of scootmobiel en waarnaast een rolstoel of scootmobiel plaats kan nemen.
5. Voorzie de overdekte zitgelegenheid van een verhard toegangspad.

Route D

- Verhard pad (klinkers of betonplaten)
- Bosgrond geschikt voor scootmobielen, afhankelijk van de gesteldheid enigszins geschikt voor handbewogen rolstoelen

(Geschouwd op 7 juni 2022)

Route D is 5,5 km lang. De route tussen Oranjekom en Panneland (2 km) bestaat uit een oude wegfundatie met een dunne laag bosgrond. Afhankelijk van het weer en jaargetij is dit pad wel of niet berijdbaar met een handbewogen rolstoel. Het overige deel van route D bestaat uit klinkers.

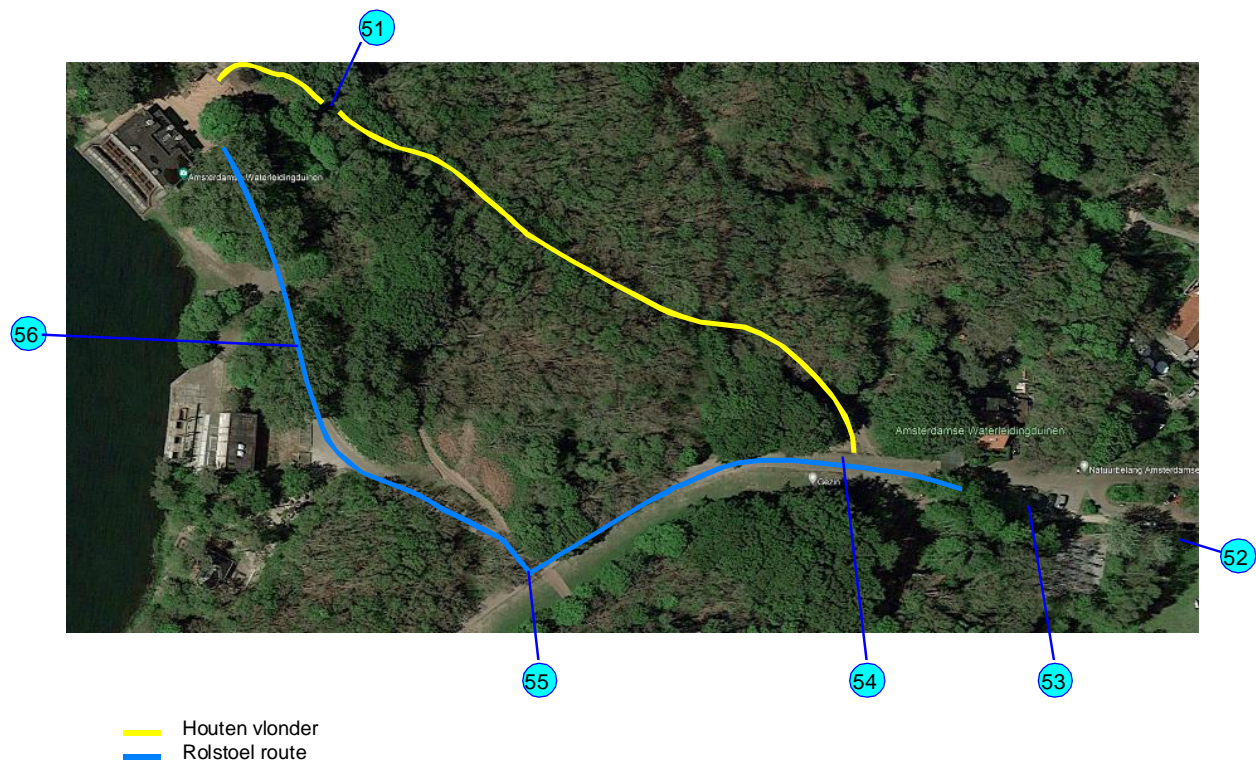
Route D is geschikt voor elektrische rolstoelen en scootmobielen en dus minder voor handbewogen rolstoelen en handbikes.

Langs de route ontbreken op regelmatige afstand banken die met de rolstoel bereikbaar zijn.

Advies,

6. Breng op regelmatige afstand (250 m) op interessante locaties banken aan die bereikbaar zijn met een rolstoel en waarnaast een rolstoel of scootmobiel plaats kan nemen.

Bezoekerscentrum

(Geschouwd op 7 juni 2022)

Op 300 m vanaf de entree Oranjekom bevindt zich het bezoekerscentrum.

Voor wandelaars is er een houten vlonder (verhoogd bospad). Deze vlonder heeft steile dwarshellingen, er ontbreken opritten en aan de zijkant ontbreken afrijbeveiligingen. Vlak voor het bezoekerscentrum wordt de vlonder onderbroken door een ruiterspad. Al met al is deze vlonder ongeschikt voor rolstoelgebruikers, voor mensen die slecht ter been zijn en voor mensen met een visuele beperking.

Met behulp van een onduidelijke bewegwijzering wordt aangegeven dat rolstoelgebruikers een andere route moeten volgen. Deze alternatieve route leidt over een klinkerweg langs een industrieel gebouw en is weinig aantrekkelijk. Het is een toegangsweg en geen onderdeel van een aantrekkelijk ommetje. Voor bezoekers die afhankelijk zijn van een rollator, rolstoel of scootmobiel ontbreekt een ommetje. Zij moeten dezelfde weg terug.

Advies,

7. Zorg dat het bezoekerscentrum onderdeel wordt van een aantrekkelijk 'toegankelijk' ommetje.

Bevindingen en aanvullend advies

No	Onderwerp	no	Advies	Prioriteit
			Essentieel voor toegankelijkheid	Red
			Urgent maar van iets lagere orde	Yellow
			Minder urgent	Blue
			Voldoet al	Green
Ingang Zandvoortselaan				
8.	Nieuw Unicum Tegenover de ingang is Nieuw Unicum gelegen waar veel rolstoelgebruikers verblijven. De afstand is kort en wij verwachten dat veel rolstoel- en scootmobielgebruikers en ook handbykers de AWD zullen bezoeken.		8.1. Neem regelmatig (jaarlijks?) contact op met de bewonerscommissie van Nieuw Unicum met de vraag of alles naar wens is of dat er misschien nieuwe wensen zijn.	Red
9.	Openbaar Vervoer Bus 80 halte Waterleidingduinen bevindt zich op 80 m van de ingang van het park. Deze bushalte is niet aangepast voor rolstoelgebruikers en mensen met een visuele beperking, terwijl dit een landelijke eis is. Een aangepaste halte is niet alleen voor AWD van belang maar ook voor Nieuw Unicum.		9.1. Verzoek de gemeente Zandvoort en de Provincie Noord-Holland om deze haltes zo spoedig mogelijk aan te passen. * Het is vreemd dat de overige haltes van deze buslijn wel zijn aangepast en nu juist de halte waar een woonvoorziening voor onder andere rolstoelgebruikers is, de haltes niet zijn aangepast !	Red
10.	Gehandicaptenparkeerplaatsen Er zijn twee korte algemene gehandicapten parkeerplaatsen (AGP) aan de openbare weg bij de horecavoorziening. Omdat er voor en achter deze parkeerplaatsen vrije ruimte is, heeft het aanpassen van deze AGP's minder prioriteit.		10.1 Breng twee AGP's aan met een juiste lengte	Blue

No	Onderwerp	no	Advies	Prioriteit	
			Essentieel voor toegankelijkheid	Red	
			Urgent maar van iets lagere orde	Yellow	
			Minder urgent	Blue	
			Voldoet al	Green	
11.	Fietsen Er is ruim voldoende stalgelegenheid voor diverse soorten fietsen. Mensen met beperkingen maken vaak gebruik van andere typen fietsen, denk aan elektrische fietsen, driewielers en tandems.		11.1	Geen	Green
12.	Horeca 'De Duinrand' De oprit is veel te steil en ongeschikt voor rolstoelgebruikers.		12.1	Herbestraat de oprit en zorg dat de hellingshoek niet steiler is dan 1 : 10.	Red
	Het terras en toegangspad zijn vlak en goed toegankelijk		12.2	Geen	Green
	De entree van de horeca heeft een kleine drempel.		12.3	Omdat Nieuw Unicum vlak bij gelegen is, is het wenselijk dat er helemaal geen drempels zijn.	Yellow
	Het is onbekend of er een rolstoeltoegankelijk toilet aanwezig is.		12.4	Zorg dat er een bruikbaar rolstoeltoegankelijk toilet aanwezig is.	Yellow

No	Onderwerp	no	Advies	Prioriteit
			Essentieel voor toegankelijkheid	Red
			Urgent maar van iets lagere orde	Yellow
			Minder urgent	Blue
			Voldoet al	Green
13.	Toegangspad Er ontbreekt een logisch, veilig en toegankelijk voetpad vanaf de rotonde. 	13.1	Breng een logisch, veilig en toegankelijk voetpad aan vanaf de rotonde. Een voetpad dat aan de richtlijn ' Voetpaden voor iedereen voldoet '. Of richt het gebied in als shared space (een voetgangersgebied zonder trottoirs waar auto's te gast zijn).	Red
14.	Toegangshek Het toegangshek is geautomatiseerd en voorzien van een bedieningsknop met een groot oppervlak. Deze voorziening is uitermate geschikt voor mensen met een beperking ! 	14.1	Mooie oplossing!	Green
	Veeroosters Veeroosters zijn in het algemeen ongeschikt. Rolstoelgebruikers lopen vast met de wielen. Stoklopers vinden geen steun met hun stok en hulphonden kunnen het rooster niet passeren. Voor de toegang van het hek is dit rooster onderbroken en vervangen door klinkers. 	14.2	Mooie oplossing!	Green

No	Onderwerp	no	Advies	Prioriteit	
			Essentieel voor toegankelijkheid	Red	
			Urgent maar van iets lagere orde	Yellow	
			Minder urgent	Blue	
			Voldoet al	Green	
15.	Kaartjesautomaten De kaartjesautomaat heeft een maximale bedieningshoogte van 1,45 m en is geschikt voor kleine mensen en mensen die gebruik maken van een rolstoel.		15.1	Geen.	Green
Ingang Panneland					
16.	Parkeerplaats De gehandicaptenparkeerplaats is niet goed te vinden door het kleine bordje met de rolstoel.		16.1	Voorzie de parkeerplaats van verkeersbord E6 en zorg dat dit parkeerbord boven de geparkeerde auto's uitsteekt. Zorg ook dat dit verkeersbord zichtbaar is vanaf het oprijden van de parkeerplaats.	Red
	Tevens ontbreekt een duidelijke markering van het vak, waardoor het mogelijk is dat de naaste auto zo dicht op dit vak parkeert dat een rolstoel niet naast de auto geplaatst kan worden.		16.2	Voorzie de parkeerplaats van een kruismarkering zodat zichtbaar is dat deze parkeerplaats 3,5 m breed is.	Red

No	Onderwerp	no	Advies	Prioriteit
			Essentieel voor toegankelijkheid	Red
			Urgent maar van iets lagere orde	Yellow
			Minder urgent	Blue
			Voldoet al	Green
17.	Smalle doorgang vanaf de parkeerplaats 	17.1	Zorg dat de vrije doorgang (over de verharding) minimaal 0,9 m breed is.	Red
18.	Fietsen Er is ruim voldoende stalgelegenheid voor diverse soorten fietsen. Mensen met beperkingen maken vaak gebruik van andere typen fietsen, denk aan elektrische fietsen, driewielers en tandems.	18.1	Geen.	Green
19.	Horeca 'Boshut 't Panneland' Het terras is voorzien van grind dat slecht berijdbaar is met de rolstoel. 	19.1	Vervang het grind door een berijdbare ondergrond.	Red
	De horeca zelf was gesloten tijdens de schouw.	19.2	Zorg dat de horeca toegankelijk is.	Red
	Boshut 't Panneland heeft waarschijnlijk geen rolstoeltoegankelijk toilet.	19.3	Verzoek Boshut 't Panneland om te onderzoeken of het mogelijk is om een rolstoeltoegankelijk toilet aan te brengen. Mogelijk heeft de gemeente Amsterdam subsidiemogelijkheden om het aanbrengen van zo'n toilet te stimuleren?	Red

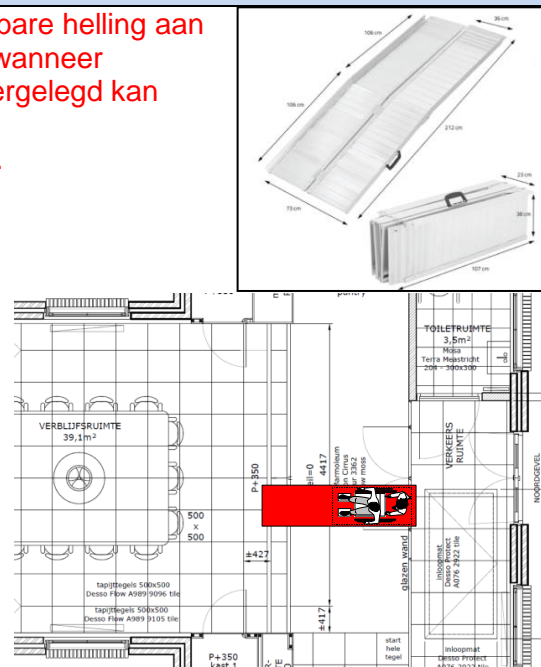
No	Onderwerp	no	Advies	Prioriteit
			Essentieel voor toegankelijkheid	Red
			Urgent maar van iets lagere orde	Yellow
			Minder urgent	Blue
			Voldoet al	Green
20.	<p>Entree AWD De toegang is overzichtelijk, de kaartjesautomaat is geschikt voor kleine en lange mensen.</p> 	20.1	Geen.	Green
	<p>Over het veerooster is een raster aangebracht waardoor het rooster bereikbaar is voor rolstoelen.</p> 	20.2	Geen.	Green
	<p>Het metalen raster is ca 5 à 6 cm hoog. De helling rondom het raster is bijna 45 graden. Dit is veel te steil voor rolstoelgebruikers. Een helling voor dit hoogteverschil zou maximaal 1 : 5 mogen bedragen. Dat wil zeggen dat de helling een diepte moet hebben van $50 \times 5 = 25$ cm....</p> 	20.3	Zorg dat het hoogteverschil minimaal is of breng een geschikte helling aan.	Red
	<p>Het raster is ongeschikt voor hulphonden en stoklopers.</p> 	20.4	Het is wenselijk dat er ook een gewone sluis wordt aangebracht die geschikt is voor hulphonden en stoklopers.	Red

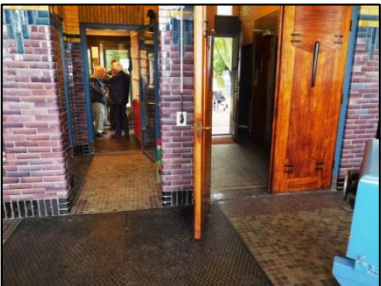
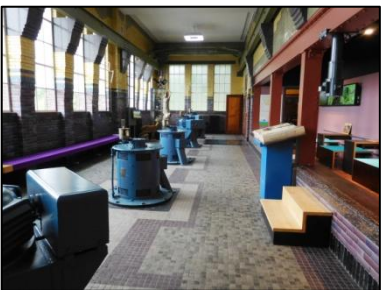
No	Onderwerp	no	Advies	Prioriteit		
			Essentieel voor toegankelijkheid	Red		
			Urgent maar van iets lagere orde	Yellow		
			Minder urgent	Blue		
			Voldoet al	Green		
Ingang Oranjekom/Oase						
21.	Parkeerplaats Er zijn 3 smalle algemene gehandicapten parkeerplaatsen die met een klein bordje worden aangegeven. Voor automobilisten die willen parkeren zijn deze borden vrijwel niet zichtbaar en onduidelijk. Voorheen stonden er 3 verkeersborden E6 op een juiste hoogte zodat deze van een afstand herkenbaar waren. Kennelijk is de gedachte dat men zo min mogelijk beeldverstoring wil. Toch is het noodzakelijk dat deze parkeerplaatsen van een afstand voor automobilisten opvallend vindbaar zijn.		21.1	Breng alsnog verkeersbord E6 aan en zorg dat dit parkeerbord boven de geparkeerde auto's uitsteekt. Zorg ook dat dit verkeersbord zichtbaar is vanaf het oprijden van de parkeerplaats.	Red	
			21.2	Voorzie de parkeerplaats van een kruismarkering zodat zichtbaar is dat deze parkeerplaats 3,5 m breed is.		
22.	Horeca 'De Oase' Het toegangspad is voorzien van grof steenslag dat slecht berijdbaar is met de rolstoel.		22.1	Vervang de steenslag door een berijdbare ondergrond.	Red	
			22.2	Voldoet		Green
			22.3	Verzoek horeca 'De Oase' een rolstoeltoegankelijk toilet aan te brengen. Mogelijk heeft de gemeente Amsterdam subsidiemogelijkheden om het aanbrengen van zo'n toilet te stimuleren ?		Red
	De horeca zelf heeft geen drempels. Horeca 'De Oase' heeft geen rolstoeltoegankelijk toilet en ook de toegang naar de toiletten is erg smal.					

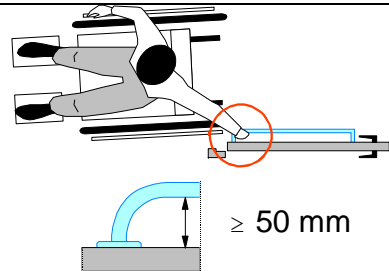
No	Onderwerp	no	Advies	Prioriteit
			Essentieel voor toegankelijkheid	Red
			Urgent maar van iets lagere orde	Yellow
			Minder urgent	Blue
			Voldoet al	Green
23.	<p>Entree AWD Er is sprake van een stalen klaphek. Niet alle rolstoelgebruikers zullen dit hek zelfstandig kunnen openen.</p> 	23.1	Vermeld op de website dat er sprake is van een klaphek.	Red
	Over het veerooster is een raster aangebracht waardoor het rooster berijdbaar is voor rolstoelen.	23.2	Geen.	Green
	Het metalen raster is ca 5 a 6 cm hoog. De helling rondom het raster is bijna 45 graden. Dit is veel te steil voor rolstoelgebruikers. Een helling voor dit hoogteverschil zou maximaal 1 : 5 mogen bedragen. Dat wil zeggen dat de helling een diepte moet hebben van $50 \times 5 = 25$ cm....	23.3	Zorg dat het hoogteverschil minimaal is of breng een geschikte helling aan.	Red
	Het raster is ongeschikt voor hulphonden en stoklopers.	23.4	Het is wenselijk dat er ook een gewone sluis wordt aangebracht die geschikt is voor hulphonden en stoklopers.	Red

No	Onderwerp	no	Advies	Prioriteit
			Essentieel voor toegankelijkheid	Red
			Urgent maar van iets lagere orde	Yellow
			Minder urgent	Blue
			Voldoet al	Green
24.	<p>Vlonderpad Vanaf de entree tot het bezoekerscentrum is een vlonderpad aangebracht. Dit pad loopt licht glooiend door het terrein. Het pad heeft geen afrijbeveiliging en de combinatie met de hellingen en dwarshellingen maakt dat deze vlonder ongeschikt is voor rolstoelgebruikers. Aan het eind van het vlonderpad bij het bezoekerscentrum wordt duidelijk aangegeven dat het vlonderpad ongeschikt is voor rolstoelen.</p> <p>Aan het begin van het pad ontbreekt een duidelijk bord. Het bord is enigszins verscholen tussen de varens. De pijl bij het rolstoelpictogram is wat verwarrend. Het lijkt alsof het rolstoelpad vlak langs het vlonder zou liggen, terwijl de afslag 100 m verder ligt.</p>	 	<p>24.1 Breng vanaf het begin van het vlonderpad een duidelijke bewegwijzering aan (zie voorbeeld).</p> 	

No	Onderwerp	no	Advies	Prioriteit
			Essentieel voor toegankelijkheid	Red
			Urgent maar van iets lagere orde	Yellow
			Minder urgent	Blue
			Voldoet al	Green
Vergaderruimte/verhuurruimte Oude Beek				
25.	Verblijfsruimte De verblijfsruimte heeft een hoogteverschil met de toegangsdeur van 35 cm en is via twee traptreden bereikbaar.	25.1	Schaf een inklapbare helling aan (voorbeeld) die, wanneer noodzakelijk, neergelegd kan worden voor een rolstoelgebruiker.	
26.	Rolstoeltoegankelijk toilet	26.1	Voldoet	

No	Onderwerp	no	Advies	Prioriteit	
			Essentieel voor toegankelijkheid	Red	
			Urgent maar van iets lagere orde	Yellow	
			Minder urgent	Blue	
			Voldoet al	Green	
Bezoekerscentrum					
27.	<p>Bezoekerscentrum</p> <p>Heeft een hoofdingang (dubbele deur) met een drempel van ca 5 cm en een zij-ingang naar de receptie/winkel met een drempel van meer dan 10 cm.</p> <p>Door de bestrating bij de hoofdingang (dubbele deur) op te hogen kan eenvoudig de drempel worden geslecht.</p>		<p>27.1</p> <p>Verhoog de bestrating bij de hoofdingang (gele pijl) en zorg dat de hellingshoek niet steiler is dan 1 : 5</p>		Red
	<p>Binnen zijn acceptabele drempels.</p>		<p>27.2</p> <p>Geen.</p>		Green
	<p>In de expositieruimte zijn de doorgangen geschikt voor rolstoelgebruikers en er is voldoende manoeuvreerruimte.</p>		<p>27.3</p> <p>Geen.</p>		Green

No	Onderwerp	no	Advies	Prioriteit
			Essentieel voor toegankelijkheid	Red
			Urgent maar van iets lagere orde	Yellow
			Minder urgent	Blue
			Voldoet al	Green
	De expositie is goed bereikbaar.	27.4	Geen.	
	De vitrine is goed zichtbaar voor kleine en lange mensen en rolstoelgebruikers.	27.5	Geen.	
	<p>Rolstoeltoegankelijk toilet Er is een toegankelijk toilet, maar deze is alleen goed bereikbaar als de dubbele deur van de expositieruimte naar de gang met toiletten wordt geopend.</p> <p>Aan de binnenzijde van de rolstoeltoegankelijke toiletdeur ontbreekt een handbeugel om de deur dicht te trekken.</p>	27.6	Voorzie de toiletdeur aan de binnenzijde van een handbeugel om de deur dicht te trekken.	

No	Onderwerp	no	Advies	Prioriteit	
			Essentieel voor toegankelijkheid	Red	
			Urgent maar van iets lagere orde	Yellow	
			Minder urgent	Blue	
			Voldoet al	Green	
Ingang De Zilk					
28.	Parkeerplaats Er zijn drie smalle gehandicaptenparkeerplaatsen die met een klein bordje worden aangegeven. Voor automobilisten die willen parkeren zijn deze borden vrijwel niet zichtbaar en onduidelijk. Het is noodzakelijk dat deze parkeerplaatsen van een afstand voor automobilisten opvallend zichtbaar zijn.		28.1	Breng verkeersbord E6 aan en zorg dat dit parkeerbord boven de geparkeerde auto's uitsteekt. Zorg ook dat dit verkeersbord zichtbaar is vanaf het oprijden van de parkeerplaats.	Red
			28.2	Voorzie de parkeerplaats van een kruismarkering zodat zichtbaar is dat deze parkeerplaats 3,5 m breed is.	
29.	Fietsen Er is ruim voldoende stalgelegenheid voor diverse soorten fietsen. Mensen met beperkingen maken vaak gebruik van andere typen fietsen, denk aan elektrische fietsen, driewielers en tandems.		29.1	Geen.	Green
30.	Entree AWD De toegang van het terrein is voorzien van een veerooster. Naast dit rooster is voor bezoekers een deur met een dranger aangebracht. Scootmobielgebruikers en veel rolstoelgebruikers zijn niet in staat om dergelijke hekwerken met drangers te openen. Wij hebben niet direct een betaalbare oplossing voor dit probleem.		30.1	Geen.	Blue

No	Onderwerp	no	Advies	Prioriteit
			Essentieel voor toegankelijkheid	Red
			Urgent maar van iets lagere orde	Yellow
			Minder urgent	Blue
			Voldoet al	Green
	<p>Tussen het parkeerterrein en het duingebied is een klaphek aangebracht met een dranger. Scootmobielgebruikers en veel rolstoelgebruikers zijn niet in staat om dergelijke hekwerken met drangers te openen. Wij hebben niet direct een betaalbare oplossing voor dit probleem. Het is wel de vraag of dit hek zinvol is, omdat er voor de parkeerplaats ook al een veerooster met een hekwerk is.</p> 	30.2	Verwijder dit klaphek. Of zet de deur permanent open.	Yellow
	<p>Iets verder is een derde sluis aangebracht, waar gelukkig een deur ontbreekt waardoor deze sluis goed toegankelijk is.</p> 	30.3	Geen.	Green
31.	<p>Informatieborden Bij het parkeerterrein is een informatiebord aangebracht. Dit bord is goed bereikbaar (verharding) voor rolstoelgebruikers en goed leesbaar.</p> 	31.1	Geen.	Green

No	Onderwerp	no	Advies	Prioriteit			
			Essentieel voor toegankelijkheid	Red			
			Urgent maar van iets lagere orde	Yellow			
			Minder urgent	Blue			
			Voldoet al	Green			
	De plattegrond in het informatiebord roept wel vraagtekens op. Waar zijn we? Wat voor wandelingen zijn er?			31.2	Breng een duidelijke plattegrond aan waarop mensen zich kunnen oriënteren.		
Algemeen							
32.	Wandelroute rolstoelgebruikers Op de website worden wandelroutes aangegeven variërend van 3 tot 30 km. Er wordt niet aangegeven welke routes <u>ook</u> geschikt zijn voor rollator-, rolstoel- en scootmobielgebruikers. De verharde paden zijn geschikt voor bezoekers met een elektrische rolstoel, scootmobiel of handbyke. Er ontbreken bewegwijzerde routes.			32.1	Voorzie de routes <u>die ook</u> geschikt zijn voor rollator-, rolstoel- en scootmobielgebruikers van een duidelijke bewegwijzering. Dat kan bijvoorbeeld door op regelmatige afstand de straatbanden van een gekleurd rondje te voorzien.		
	Afhankelijk van de hoogteverschillen en de lengte van de hellingen is een deel van deze paden ook geschikt voor rolstoelgebruikers. Met de huidige paden zijn er geen mogelijkheden voor handbewogen rolstoelen om een ommetje te maken. Een ommetje met een lengte van 3 a 5 km zou wenselijk zijn. Wij raden in principe aan om zo'n ommetje vanaf een horecagelegenheid uit te zetten. Dat geeft mensen gelegenheid om gebruik te maken van het toilet en om even uit te rusten.			32.2	Onderzoek de mogelijkheid om vanaf Panneland en/of Oranjekom een ommetje van 3 a 5 km aan te brengen dat geschikt is voor handbewogen rolstoelen. * Het pad tussen Panneland en Oranjekom is afhankelijk van de weersomstandigheden enigszins berijdbaar met een handbewogen rolstoel. Maar de structuur van het pad zou eigenlijk verbeterd moeten worden met een halfverharding denk aan gralux of iets dergelijks. Zie ook Samen op pad hoofdstuk 'ongebonden halfverhardingen'.		

No	Onderwerp	no	Advies	Prioriteit
			Essentieel voor toegankelijkheid	Red
			Urgent maar van iets lagere orde	Yellow
			Minder urgent	Blue
			Voldoet al	Green
	<p>Bij de ingang Oranjekom/oase is een bezoekerscentrum gelegen met een rolstoeltoegankelijk toilet en horecagelegenheid De Oase waar een rolstoeltoegankelijk toilet ontbreekt. Dit is eveneens een locatie waar een rolstoeltoegankelijke wandeling wenselijk is.</p> <p>Bij de ingang Panneland is een pannenkoekenrestaurant. Hier ontbreekt een rolstoeltoegankelijk toilet. Dat zou gezien het familiekarakter van de bezoekers wel wenselijk zijn. Dit is eveneens een locatie waar een rolstoeltoegankelijke wandeling wenselijk is.</p>			Red
33.	<p>Openbaar Vervoer Op de Vogelenzangseweg halteert bus 9. Beide haltes zijn aangepast voor rolstoelgebruikers en de oversteek is toegankelijk.</p>	33.1	Vermeldt op de website welke toegangen van het AWD bereikbaar zijn met toegankelijk OV.	Red
34.	<p>Banken De banken worden vervangen door nieuwe banken van gehalveerde boomstammen. De huidige nieuwe banken zijn in gras en zand geplaatst en zijn daardoor nauwelijks of niet bereikbaar voor rolstoelgebruikers. Voor het gezamenlijk ervaren van de natuur is het van belang dat men bij elkaar kan zitten.</p> 	34.1	Houd bij de plaatsing van nieuwe banken rekening met de bereikbaarheid door rolstoelen. Ofwel plaats de banken dichtbij de paden ofwel breng een pad naar de banken aan.	Red
	Voor mensen die moeite hebben met het gaan staan is een armleuning wenselijk.	34.2	Onderzoek of het mogelijk is om een armleuning aan te brengen.	Yellow

No	Onderwerp	no	Advies	Prioriteit
			Essentieel voor toegankelijkheid	Red
			Urgent maar van iets lagere orde	Yellow
			Minder urgent	Blue
			Voldoet al	Green
35.	Picknicktafels De picknicktafels bij het bezoekerscentrum staan op verharde paden en zijn daardoor bereikbaar voor rolstoelgebruikers. Zij kunnen aan het hoofd van de tafel plaats nemen. 	35.1	Geen.	Green
		35.2	Zorg dat de picknicktafels op andere delen van het terrein ook bereikbaar en bruikbaar zijn voor rolstoelgebruikers.	Yellow
36.	Bewegwijzering De teksten op de zwarte paaltjes zijn klein en staan vaak op enige afstand van het berijdbare pad waardoor ze vanaf de rolstoel nauwelijks leesbaar zijn. 	36.1	Vervang de paaltjes door paaltjes met grotere letters.	Blue
		36.2	Zorg dat de paaltjes op maximaal 1 m van het berijdbare pad/de berijdbare ondergrond staan.	Yellow
	Aan de bovenzijde van de paaltjes is een plattegrond aangebracht met donkere teksten waarbij contrast met de ondergrond ontbreekt. De tekst en de plattegrond zijn niet zichtbaar. 	36.3	Zorg dat de tekstkleur een goed opvallend contrast heeft. Vervang het zwart bijvoorbeeld door lichtgroen.	Yellow
				

No	Onderwerp	no	Advies	Prioriteit	
			Essentieel voor toegankelijkheid	Red	
			Urgent maar van iets lagere orde	Yellow	
			Minder urgent	Blue	
			Voldoet al	Green	
37.	Informatieborden Bij de ingang Panneland zijn 2 grote informatieborden op enige afstand van het verharde pad aangebracht. Deze borden zullen door de mulle ondergrond niet altijd bereikbaar zijn door rolstoelgebruikers.		37.1	Zorg dat alle informatie- en bewegwijzeringborden zo zijn aangebracht dat zij bereikbaar en leesbaar zijn voor rolstoelgebruikers. Dat wil zeggen dat er aandacht voor een geschikte ondergrond en aandacht voor een geschikte leeshoogte nodig is.	Yellow
38.	Waterkraantjes Bij de ingang Panneland is een kraantje aangebracht met drinkwater voor bezoekers. Dit kraantje is onbereikbaar voor rolstoelgebruikers.		38.1	Zorg dat alle kraantjes in de AWD met drinkwater voor bezoekers bereikbaar en bruikbaar zijn voor rolstoelgebruikers.	Yellow